

รายงานการศึกษา ฝึกรอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ
(ระยะสั้นไม่เกิน 90 วัน และระยะยาวตั้งแต่ 90 วันขึ้นไป)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อ – นามสกุล นายสมประสงค์ อุปครราช
อายุ 26 ปี การศึกษา เกษตรศาสตร์บัณฑิต
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การบริหารทางเกษตรกรรม
- 1.2 ตำแหน่ง เกษตรกรปฏิบัติการ
หน้าที่ความรับผิดชอบ รับผิดชอบงานบริหารเกษตรกรรมผู้ป่วยใน
- 1.3 ชื่อเรื่อง / หลักสูตร โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรรมคลินิก ปีงบประมาณ 2565 ครั้งที่ 31/2565 เรื่อง Basic excel and/or database เพื่อการจัดการขับเคลื่อนและแก้ปัญหาความเสี่ยงในระบบยาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ รุ่นที่ 2
- เพื่อ ศึกษา ฝึกรอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย
งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล
 ทุนส่วนตัว
- จำนวนเงิน.....6,000.....บาท
- ระหว่างวันที่ 20-24 มิถุนายน 2565 สถานที่ โรงแรมวินทรี ซิจี รีสอร์ท เชียงใหม่
- คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ.....-.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกรอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถออกแบบฐานข้อมูล เพื่อใช้จัดเก็บข้อมูลตามขอบเขตของปัญหาได้ และเพื่อเรียนรู้การใช้ excel เพื่อจัดการข้อมูล นำเสนอการแก้ไขและพัฒนาการทำงานจากชุดข้อมูลจริง

2.2 เนื้อหา ในช่วงแรกของการอบรมเนื้อหาสำคัญที่เป็นพื้นฐานไปสู่การวิเคราะห์ก็คือ “ข้อมูล (Data)” โดยข้อมูลหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Facts) และ สถิติ (Statistics) ที่เก็บรวบรวมขึ้นเพื่อใช้ในการอ้างอิง (Reference) หรือ การวิเคราะห์ (Analysis) โดยเราสามารถแบ่งประเภทของข้อมูลได้เป็นหลัก ๆ อยู่ 3 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บ (Storage Data) ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ (Analysis Data) และสุดท้ายคือ ข้อมูลจำเพาะ (Specific Data) โดยตัวอย่างแสดงข้อมูลประเภทต่าง ๆ ดังตารางที่ 2.2.1

ตารางที่ 2.2.1 แสดงตัวอย่างข้อมูลจำแนกตามประเภทต่าง ๆ

ประเภทของข้อมูล	ตัวอย่างข้อมูล
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บ	ข้อมูลจำพวกตัวอักษร (String), เบอร์โทรศัพท์, วันที่ และเวลาเป็นต้น
ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์	ข้อมูลจำพวกตัวเลข จำนวนเต็ม หรือทศนิยม ลำดับ อันดับ เป็นต้น
ข้อมูลจำเพาะ	ข้อมูลแบบตรรกะเช่น บูลีน (Boolean) ข้อมูลปฐุม ภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลตติยภูมิ เป็นต้น

เมื่อมีพื้นฐานในเรื่องของข้อมูลแล้ว บทเรียนถัดไปคือเรื่องพื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ โปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล (Microsoft Excel) ตั้งแต่ องค์ประกอบที่ควรรู้จัก เครื่องมือต่าง ๆ (Tool) การตั้งค่าที่ใช้บ่อย การจัดรูปแบบเซลล์ เทคนิคช่วยและทางลัด

2.2.1. การใช้ เอ็กเซล เบื้องต้น

เอ็กเซล เป็นโปรแกรมประเภท โปรแกรมตารางทำงาน (Spreadsheet) เริ่มเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1987 โดยปัจจุบันรุ่นล่าสุดคือ ไมโครซอฟต์เอ็กเซล 365 มีความสามารถในการคำนวณ การใช้งานด้านฐานข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์โดยใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำหรับงานวิจัย ฯลฯ โดยส่วนประกอบของโปรแกรมจะ แบ่งเป็นส่วน ๆ แสดงดังตารางที่ 2.2.2

ตารางที่ 2.2.2 แสดงส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในโปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล 365

ส่วนประกอบ	สำหรับ
Quick Access Toolbar	แสดงคำสั่งที่มักใช้งานบ่อย
Title bar	แสดงชื่อแฟ้มข้อมูลที่กำลังเปิดใช้งานอยู่
Window Control Button	สำหรับควบคุมหน้าต่าง ย่อ ขยาย ปิด
Ribbon	เป็นที่รวบรวมคำสั่งต่าง ๆ จัดแยกเป็นกลุ่มอยู่ ภายในแท็บ ได้แก่ ไฟล์ หน้าแรก แทรกเค้าโครง หน้ากระดาษ สูตร ข้อมูล รีวิว มุมมอง นักพัฒนา
Tab Sheet	คือแถบแสดงชื่อ เวิร์คชีท แต่ละอัน
View Button	แถบสำหรับเปลี่ยนมุมมองของเอกสาร
Zoom bar	ปุ่มสำหรับย่อขยายมุมมองของเอกสาร

Name box	แสดงตำแหน่งเซลล์ หรืออ้างอิงเซลล์ที่กำลังใช้งานอยู่
Formula bar	ช่องสำหรับใส่สูตรคำนวณ
Status bar	คือแถบแสดงสถานะ เวอร์คชีท ที่ใช้งานอยู่

2.2.2 การนำเสนอข้อมูลด้วยภาพ (Data Visualization) สามารถทำได้หลายรูปแบบดังตารางที่ 2.2.3

ตารางที่ 2.2.3 แสดงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้วยภาพในแบบต่าง ๆ

รูปแบบการนำเสนอ	สำหรับ	ข้อดี	ข้อเสีย
แผนภูมิแท่ง	เปรียบเทียบข้อมูล	เข้าใจตรงกันเหมาะสมกับชุดข้อมูลง่าย ๆ	ถ้ามีหลายกลุ่มเกินไปจะวิเคราะห์ภาพได้ยากขึ้น
แผนภูมิเส้น	เปรียบเทียบข้อมูล	เข้าใจตรงกันทั่วโลกมองแล้วเข้าใจทันที	ถ้ามีหลายเส้นมากเกินไปก็จะวิเคราะห์ลำบาก
แผนภูมิรูปพาย	จัดวางองค์ประกอบ	แสดงให้เห็นข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่มากกว่าส่วนน้อยได้ดี	แยกความแตกต่างและปริมาณข้อมูลไม่ออก
แผนภาพต้นไม้	จัดวางองค์ประกอบ	ประหยัดพื้นที่	วิเคราะห์ยาก ใช้เวลาในการเข้าใจ
ฮิสโตแกรม	การกระจายตัว	แผนภูมิพื้นฐานที่ใช้แสดงถึงการกระจายและความน่าจะเป็น	อาจสับสนกับแผนภูมิแท่งได้
แผนภูมิการกระจาย	การกระจายตัว	พื้นที่ว่างช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลชัดเจน	มักทำให้เกิดการวิเคราะห์ผิดพลาดจากการด่วนสรุป
แผนภูมิฟองน้ำ	การกระจายตัว	ขนาดของฟอง แสดงถึงข้อมูลในแกนที่ 3	ทำยาก ใช้เวลาในการเข้าใจ

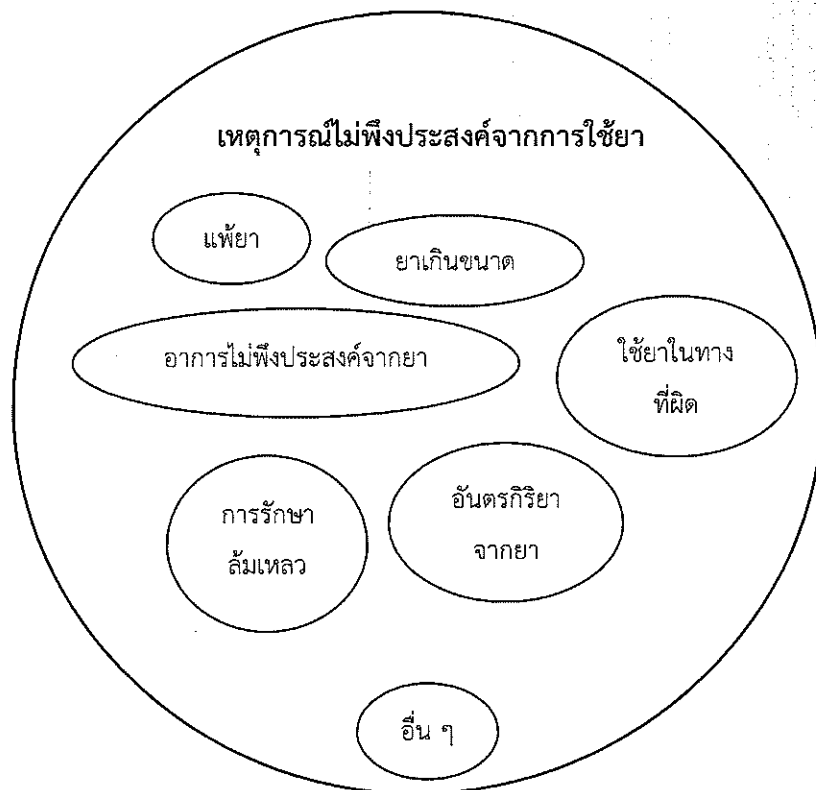
แผนภูมิทวิป	แผนที่ เครือข่ายความเป็นเหตุผล	มองหาค่าต่าง ๆ ได้ง่าย เปรียบเทียบได้หลายระดับ	การแทนค่าด้วยขนาดพื้นที่ อาจผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง
แผนภูมิองค์กร	แผนที่ เครือข่ายความเป็นเหตุผล	เข้าใจง่าย แสดงความสัมพันธ์ของโครงสร้าง	แสดงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนได้ลำบาก

2.2.3 การจัดการความเสี่ยงในระบบยา และการแก้ปัญหาความเสี่ยงด้วยข้อมูลสารสนเทศ

ความเสี่ยง (Risk) คือโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดอุบัติการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ความผิดพลาด ความล้มเหลว สูญเสีย อันตราย รวมไปถึงอุบัติการณ์ที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยความเสี่ยงมีอยู่ในทุกระบบ รวมไปถึงในระบบการรักษาเช่นกัน เพราะฉะนั้นการจัดการความเสี่ยงในระบบยา (Risk management) ซึ่งหมายถึง กระบวนการเหตุการณ์ หรือกิจกรรม ที่ทำขึ้นเพื่อควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในระบบนั้น ๆ

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งเป็น ความเสี่ยงทั่วไป (General risk) และ ความเสี่ยงทางคลินิก (Clinical risk) โดยมีปัจจัยสาเหตุของความเสี่ยงทั้งจาก สาเหตุโดยตรงหรือ โดยเฉพาะ (Proximal or special cause) ปัจจัยร่วม หรือปัจจัยแฝง (Common or latent factors) และปัจจัยซ่อนเร้น (Underlying factors)

เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (Adverse Drug Event) หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย ซึ่งเกิดจากการรักษา และไม่ได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากโรคหรือความผิดปกติเดิมของผู้ป่วย อันตรายดังกล่าวส่งผลให้ระยะเวลาการรักษานานขึ้น นอนโรงพยาบาลนานขึ้น หรือเกิดความพิการได้ ดังตัวอย่างที่แสดงในรูปที่ 2.2.1

รูปที่ 2.2.1 แสดงตัวอย่างเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

ความคลาดเคลื่อนทางยา (Medication Error) เกิดจากปัจจัยเกี่ยวข้องหลายปัจจัยที่สามารถป้องกันได้ นำไปสู่การใช้ยาไม่เหมาะสม หรือนำไปสู่อันตรายต่อผู้ป่วย โดยสามารถเกิดขึ้นได้ตั้งแต่กระบวนการแรกที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาไปจนถึงกระบวนการสุดท้ายที่ผู้ป่วยได้รับการรักษา ดังแสดงในตารางที่ 2.2.4

ตารางที่ 2.2.4 แสดงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้วยภาพในแบบต่าง ๆ

ประเภทของความคลาดเคลื่อนทางยา	ตัวอย่างเหตุการณ์
Prescription error	ความคลาดเคลื่อนที่พบในใบสั่งยา เช่น สั่งยาผิดขนาด สั่งยาผิดชนิด ผิดวิธีใช้ ผิดความถี่ สั่งยาที่มีประวัติการแพ้
Transcribing error	ความคลาดเคลื่อนของกระบวนการคัดลอกคำสั่งในใบสั่งยา เช่น คัดลอกคำสั่งผิด ลงข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ผิด อ่านคำสั่งใช้ยาผิดพลาด

Dispensing error	ความคลาดเคลื่อนในกระบวนการจ่ายยา เช่น ผิดชนิด ผิดรูปแบบ ผิดความแรง ผิดขนาด ผิดวิธีใช้ ผิดจำนวน ผิดตัวผู้ป่วย
Administration error	ความคลาดเคลื่อนทำให้ผู้ป่วยได้รับยาผิดไปจาก ความตั้งใจในการสั่งยา เช่น -การให้ยาไม่ครบ -การใช้ยาผิดชนิด -การใช้ยาซึ่งแพทย์ไม่ได้สั่ง -การให้ยามิติดคน -การให้ยามิตขนาด -การให้ยามิตวิธีทาง -การให้ยามิตเวลา -การให้ยามากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนครั้งที่สั่ง -การให้ยาในอัตราเร็วที่ผิด -การให้ยามิตเทคนิค -การให้ยามิตรูปแบบยา

กระบวนการในการจัดการความเสี่ยงในระบบยา มีเป้าหมายเพื่อลดความคลาดเคลื่อนทางยา ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้ยา ลดหรือป้องกันอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา การแพ้ยาซ้ำ เพื่อพัฒนาระบบยาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ช่วยในการจัดการความเสี่ยงที่ให้มีผลดี และใช้กันอย่างแพร่หลายหลากหลายเครื่องมือ อาทิเช่น การประสานรายการยา (Medication reconciliation)

2.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

2.3.1 ต่อตนเอง เข้าใจพื้นฐานการเก็บข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ช่วยเหลือในการวิเคราะห์เครื่องมือ

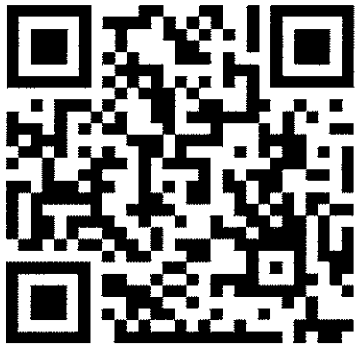
2.3.2 ต่อหน่วยงาน นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ปรับปรุง และพัฒนาระบบการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดผลการรักษาแก่ผู้ป่วยตามที่คาดหวังและปลอดภัย ตลอดจนลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการใช้ยา

2.3.3 อื่น ๆ (ระบุ) พัฒนาระบบยาในโรงพยาบาลให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค

- 3.1 การปรับปรุง...ระยะเวลาในการอบรมยาวนานเกินไป สามารถรวบเนื้อหาให้กระชับกว่านี้ได้
- 3.2 การพัฒนา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานและการแก้ไขปัญหาของผู้ร่วมประชุม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานปฏิบัติ และร่วมวิเคราะห์ปัญหา ควรใช้ระยะเวลานานกว่านี้

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ...อาจารย์และวิทยากรมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และวิทยากรใหม่ให้กับผู้เข้าร่วมประชุมทำให้เข้าใจง่าย

ลงชื่อ.....*ศิวประสงค์*.....ผู้รายงาน
(นายสมประสงค์ อัครราช)

<https://1drv.ms/b/s!AjzVYf0NCo73j4coUPWJu7H9VFaztO?e=OYE6lH>

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการประชุม เกี่ยวกับบอกรูปแบบฐานข้อมูล เพื่อใช้จัดเก็บข้อมูลตามขอบเขตของปัญหาได้ และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้การใช้ excel เพื่อจัดการข้อมูลเพื่อนำเสนอการแก้ไขและพัฒนาการทำงานจากชุดข้อมูลจริง พร้อมทั้งเผยแพร่ให้บุคลากรที่ในหน่วยงาน

(Signature)
(นายพรเทพ แซ่เฮ้ง)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์